

Увод

У нашој земљи и народу се одавно усталило уверење да „сваки народ има власт какву заслужује“, тј. да је неспособност и корумпираност власти слика општег духа самог народа. Таква слика више него мало утиче на опште расположење и појачава већ присутан дефетизам унутар нашег народа. Ствари, наравно, уопште не стоје тако и указују на сасвим обрнуту ситуацију.

Негативна и фаталистичка уверења, попут наведеног, имају двоструку улогу. Са једне стране, она одговарају непријатељски настројеним спољним елементима у пасивизирању и сламању наше воље и вере у себе, а са друге стране она одговарају деловима нашег корпуса у одбацавању осећаја одговорности и комформизму („ја ту ништа не могу, ми смо такви као народ“). Поставља се питање – да ли су наше елите заиста тако лоше зато што ми лоши као народ или је реч о нечем другом?

Елите, држава и народ

Сваку државу или друштво предводе и заступају његове елите. Њу чине особе које имају одређен утицај на дешавања, као и привилегован друштвени положај који их издваја (у мањој или већој мери) од остатка становништва. Елита има разних, које чине политичке, културне, економске...итд. Оне чине владајуће структуре у једном друштву и узете скупа чине власт. Код нас се под речи „власт“ углавном подразумева политичка елита, јер је историјски гледано, она имала највећу контролу над друштвом. Упркос томе, остале елите могу да учествују у власти и да је одржавају, као и да одржавају општи поглед на свет, који може али и не мора да се поклапа са погледима већинског народа, а што нас води ка суштини проблема.

Елите и власт у некој држави и народу врло често немају никакве везе са већинским народом или његовом вољом коју наводно представљају. Историјски гледано, многе елите и владајуће структуре су резултат освајања и колонијализма, попут многих земаља латинске Америке, где су владајуће елите европског (иберијског) порекла, насупрот етничкој већини народа, а које су се одржавале на власти кроз репресију и често уз помоћ спољашње војне силе. У другим случајевима, те елите су биле истог етничког порекла као и већина, али су биле наметане насупрот вољи већине уз помоћ спољног фактора или сопствене физичке силе (разне комунистичке елите у источној Европи). Такве елите су у великој мери доспеле на позицију моћи и елитног статуса уништењем претходних елита, које су у већој мери одражавале наслеђе и национални дух тих народа. Тешко да неко може да у овим случајевима говори о томе да су те елите одраз народног духа, а у великом броју случајева оне су радиле против интереса већинског народа. Постоје наравно други случајеви, да већинске елите раде у интересу већинског народа, да раде на јачању националне државе и утичу на свеопшти бољитак већинског народа, као и да представљају изворно изражавање наслеђа и обичајности својих народа.

Сваку државу или друштво предводе и заступају његове елите. Њу чине особе које имају одређен утицај на дешавања, као и привилегован друштвени положај који их издваја (у мањој или већој мери) од остатка становништва. Елита има разних, које чине политичке, културне, економске...итд.

Као што смо видели на примеру колонијалних и наметнутих елита, њихова улога уопште нема везе са добробити већинског народа, већ сопствено одржање на власти насупрот интересима тог истог народа, као и да би тај народ одржавала у потчињеном, пониженом и немоћном положају. Циљ таквих елита је убеђивање већине у њену немоћ, инфериорност, незрелост и зависност. Такве непријатељске и паразитске елите одликује нарцисоидност, као и потреба да себе дефинишу као супериорне, насупрот већини чија су „елита“.

Поставља се питање, уколико нека елита скривено или отворено ради против интереса националне државе и народа којим влада, да ли она може бити одраз духа тог истог народа? Уколико претпоставимо да нема ниједног народа на свету који жели сопствено самоуништење и понижење, морамо да тврдимо да је одговор негативан.

Наравно, неко може из деструктивног понашања елита према народу којег заступају да изведе закључак да је тај народ самодеструктиван, али такво размишљање није ваљано,

јер код (само)деструктивних елита постоји јасна разлика између њих и народа, управо јер су исте окренуте против тог народа и јер раде на његову штету, чак и кад се представљају као „народне“. У великом броју случајева, непријатељске, неспособне и паразитске елите долазе на позицију моћи кроз превару и лажи, па се њихова непријатељска или неспособна природа открива тек после преузимања елитног статуса. Превара је облик друштвене стратегије, а онај ко је обмањен не може бити одговорнији од онога који обмањује. Кривица би лежала на обмањеном, уколико би био свестан преваре али тешко да би онда термин „обмањен“ могао да се на такву особу примени.

Елите и одговорност

Неко може да за неуспехе елите оптужи целокупан народ, али такве оптужбе не стоје. Одговорност је пропорционална моћи коју неко има. Онај ко држи већу моћ и утицај, има већу одговорност него онај који му је подређен. Елите, по суштини свог положаја, представљају управљаче друштва. Политичке елите држе политичку моћ вођења државе као и институције физичке силе (војска и полиција), културне елите држе јавни простор у који спадају и медији, док економске елите владају светом економије. Једна од тих елита може да доминира другима, неке од њих могу да заједно сарађују, а понекад нека од елита може бити у завади са другима. Сваки неуспех у тим областима је неуспех тих елита, а не народа који нема стварну моћ над тим истим областима. Неуспех сваког друштва је првенствено неуспех његових елита. Неко може да оптужи народ да је таквим својим елитама пружио поверење, па је стога сам крив због онога што га је снашло. Да ли је пружање поверења негативна особина? Не само да се не ради о негативној особини, него је поверење кључна особина која држи друштво на окупу, и од које зависи опстанак тог друштва. Поверење је оно што раздваја нормалног човека од параноика, па је стога бесмислено оптуживати народ зато што се понаша у складу са друштвеношћу и нормалношћу. Проблем је у ономе који то поверење злоупотребљава, а уопштено гледано систематска злоупотреба друштвеног поверења спада у социопатију. Уколико је један народ неколико пута изигран од стране сопствених елита, не треба постављати питање - у чему је проблем са народом; већ насупрот томе треба поставити питање - зашто се том истом народу неколико пута заредом, на превару, нуде неспособне или чак отворено непријатељске елите? Ово питање нас упућује на случај наше нације и њеног тренутног положаја.

Срби као народ

Наш народ, у овом историјском тренутку, вероватно има најгоре елите и моћнике у својој целокупној историји. Оне у својој катастрофалности превазилазе чак и домаће елите

уочи падања српске државе под отоманску власт. Можда никада у нашој историји није било елита које су толико радиле у унутрашњем и спољнем плану на слабљењу положаја сопствене државе и нације, као ове савремене. Чини се да у нашој новијој историји постоји само дилема „лоше или горе“. Зашто је садашња ситуација таква? Да ли је то зато што смо неспособан народ и лоши људи, или је то можда последица нечег другог? Какав је наш народ заиста?

Историјски гледано, српски народ је опстајао као такав, врло често, без икаквих националних елита. Више пута се догађало да су Срби били издани од стране сопствених владајућих слојева, као и да су остајали без црквене организације. За разлику од неких народа и нација који су настајали као последица државне политике и идеологије одређених друштвених елита, што се види на примеру стварања америчког националног идентитета (као и неких у Европи попут шпанског, швајцарског, италијанског, британског...) па и југословенског; српски идентитет је у највећој мери изграђиван и одржаван код обичног „простог“ народа. Свест о сопственом националном идентитету и мисији су у најјачем и најистакнутијем облику одржавали неписмени гуслари. Ово управо говори да је национални дух и свест у Срба био најживљи управо код „обичног“ народа, што је обрнут случај од многих народа у Европи и свету. Код великог броја нација елите одржавају свест народа који је углавном пасиван, док је овде случај управо обрнут. А кад се види садржај тих народних творевина, можемо видети да је „прост“ народ управо славио ствари које нису материјалистичке и хедонистичке, него вредности које се у Европи сматрају „аристократским“ - хероизам, жртвовање, одрицање, оданост, посвећеност..., насупрот ситним и просечним филистарским стварима које су обележје обичног света у Европи. Тај народ је био оданији тим аристократским вредностима од самог племства, којег је сам народ често осуђивао због издаје. Из таквог народа су се врло често појављивале знамените личности које су постајале истинске националне елите и предводници народа. Народ је остајао свој, чак и кад је био потпуно напуштен од стране своје аристократије и када није постојала чак ни организована Црква. Народ је остајао веран свом идентитету и вери, док су аристократе мењале религије и идентитете ради одржања привилегија. Српски народ има историју отпора завојевачима и одбијања компромиса, док су наводне српске елите врло често биле сарадници и оруђе тих истих завојевача.

Можда никада у нашој историји није било елита које су толико радиле у унутрашњем и спољнем плану на слабљењу положаја сопствене државе и нације, као ове савремене. Чини се да у нашој новијој историји постоји само дилема „лоше или горе“. Зашто је садашња ситуација таква?

Велике устанке и борбе против освајача код Срба су углавном подизали обични људи из

народа. Сви знамо за први и други српски устанак и ко их је подизао, али такође се треба сетити „Банатског устанка“ у 16. веку против Турака, када је Отоманска империја била на свом врхунцу. Тај устанак је био највећи устанак Срба пре Карађорђа и као његову последицу, Турци су спалили мошти Св. Саве. Док су отпоре завојевачима у Европи већином предводили краљеви и племићи, код Срба су после слома државе и аристократије то углавном били обични људи. Довољно је упоредити жртвовање племића Ролана на Западу, и нашег човека из народа Стевана Синђелића. Као последицу тог отпора тиранији и завојевачима српски народ је платио стравичну цену беса тих истих завојевача, знатно већу него неки други народи на овим просторима, који су сарађивали и подавали се сваком освајачу који је био на овим просторима. Многи Срби нису могли да издрже такав притисак, па су се одрођивали од сопственог народа, јер бити Србин (посебно из народа) никад није била ствар удобности и лакоће живљења. За разлику од других народа на овим просторима, који су ћутали и трпели стране освајаче (па и сарађивали), Срби су били носиоци духа отпора и побуне независно од својих елита. У тој борби и свести о сопственом идентитету и отпора тиранији, Срби као народ, имају елитни статус на Балкану. Код Срба ствари стоје обрнуто од многих народа. Овде је сам народ носилац елитних и аристократских вредности, док су елите те које морају да докажу своју достојност припадности свом народу, а од којих се многе нису показале достојним.

Тај народ (иако мали) је успео да се међу првима ослободи од стране власти на овим просторима, и да створи своју националну државу. Не само то, него је чак својом борбом омогућио и надахнуо ослобођење других народа на Балкану. Као такав он је показао да је истовремено револуционаран и конзервативан, истовремено се борећи за слободу и очување наслеђа.

Неко може да тврди да некадашњи Срби нису иста ствар као садашњи, али када се ствари погледају можемо да видимо да садашњи тзв. „обични свет“ у Срба уопште није тако лош као што га неки приказују, и како га представљају српске „елите“. Док други народи у Европи праве протесте мотивисане углавном из материјалних и себично-економских разлога, попут друштвених протеста на Западу и на Балкану, код нас се протест диже из национално - етичких разлога, попут онога због Косова. Насупрот увреженом мишљењу и стереотипу о „обичном свету“, наш народ суштински не мотивише на делање пун стомак и животни стандард (као већину обичног народа на Западу), већ ствари које залазе у домен нематеријалног и симболичког.

Историјски гледано, српски народ је опстајао као такав, врло често, без икаквих националних елита. Више пута се догађало да су Срби били издани од стране сопствених владајућих слојева, као и да су остајали без црквене организације. За

разлику од неких народа и нација који су настајали као последица државне политике и идеологије одређених друштвених елита, што се види на примеру стварања америчког националног идентитета (као и неких у Европи попут шпанског, швајцарског, италијанског, британског...) па и југословенског; српски идентитет је у највећој мери изграђиван и одржаван код обичног „простог“ народа.

Види се из свега овога да Срби, као народ, свакако нису гори од других народа у Европи, а по неким особеностима чак и превазилазе многе народе. Упркос бројним падовима, Срби су имали и многе успоне из сопственог пепела. У многим случајевима, упркос бројним спутаностима и историјским хендикепима, Срби су успевали да створе знатне државе и изазивају светске моћнике, не само ослобађајући се власти страних освајачких империја, него изазивајући и њихово рушење. Такав народ, свакако није толико бедан како га неки представљају. Упркос томе, не може се негирати чињеница да је садашње стање српског народа и државе катастрофално, и да српске владајуће елите у савремено доба слободно могу да се подведу под категорију друштвене трулежи. Ако није кривица због народа, шта је онда узрок таквом стању?

Порекло и природа садашњих српских елита

Да би се схватило садашње катастрофално, и наизглед безизлазно стање српске нације и државе мора да се схвати природа српских елита одговорних за то стање. Та природа се најбоље може сагледати у пореклу савремених утицајних српских елита.

Криза српских елита има корене који залазе у период још од пре другог светског рата, али тек после 1944 – 1945. године она постаје систематска и намерна. Већ у периоду монархије, српске елите су ишле на школовање у разне западне земље, од којих су многе имале непријатељски став и стереотипе о српском народу. Поред тога, западне елите и аристократија су увек имале надмен и презрив став према обичном и просечном свету из својих нација, између осталог што су те елите, а не обичан свет били носиоци националне свести и духа. Одређен број појединаца је упио те ставове као своје, и враћајући се у Србију почео да се понаша у складу са њима, сејући семе будућих догађања. Такође, стварање прве Југославије је створило потребу код српских елита, као владајућих у новој држави, да дају пример новој идеологији Југословенства потискивајући стари идентитет ради новог, слабећи положај свог народа у сопственој држави. Поред свега овога, највећи број припадника српских елита је тада још увек био достојан свог задатка према сопственом народу (због континуитета са прошлим временима), а у старој Југославији су Срби били доминантан народ, док су српске елите биле владајуће елите те државе. Са друге стране, националне елите других народа у

краљевини су биле тек у стању развоја, јер су већински владајући слој код тих народа, пре Југославије, чинили припадници владајућих народа у Аустроугарској.

Садашње српске елите и њихов менталитет су последица комунистичког преузимања власти у периоду 1944 – 1945. године и представљају непрекинути историјски континуитет и развој југословенских комунистичких елита, њихове идеологије и непрекинуте доминације Србијом који траје до данас. Још у доба краљевине Југославије, КПЈ по свом настанку се јасно идеолошки профилисала у опозицији према „великосрпској буржоазији“ и српској доминацији у краљевини. Не треба се чудити да је управо то главна тема првог броја листа „Комунист“ од 1. јануара 1925. год. Замерке и пароле се крећу против „националне великосрпске политике“ и економске доминације „великосрпске буржоазије“, тј. националне елите српског народа. Има неке симболике да први број листа КПЈ почиње са тим стварима, јер приказује идеолошке приоритете КПЈ. Ово такође указује на којим духовним основама се градио „југословенски“ идентитет у СФРЈ и Србији. Током II светског рата, тај исти комунистички покрет је наилазио на идеолошки отпор у српском народу унутар саме Србије, а који је гајио велику везаност за монархију и сопствене традиције. Комунисти и левичари су имали већи проблем у менталитету обичног Србина, који је револуционаран и традиционалан у исти мах. Револуционарне мере су код просечног Србина управо оправдане ради одбране наслеђа и вере, насупрот комунистичкој партији која револуционарне мере оправдава ради укидања тог наслеђа и вере.

Садашње српске елите и њихов менталитет су последица комунистичког преузимања власти у периоду 1944 – 1945. године и представљају непрекинути историјски континуитет и развој југословенских комунистичких елита, њихове идеологије и непрекинуте доминације Србијом који траје до данас. Још у доба краљевине Југославије, КПЈ по свом настанку се јасно идеолошки профилисала у опозицији према „великосрпској буржоазији“ и српској доминацији у краљевини.

Та револуционарно-традиционална и национално-религиозна психа просечног Србина је била у противречности са револуционарно-антитрадиционалном и интернационалистичко–богоборачком идеологијом комуниста. Сучељавање комуниста са том чињеницом, одбијањем прихватања од стране Срба у Србији као и отвореним непријатељством српских елита у доба краљевине, је створило код комуниста свест о Србима и српској националној свести и традицији као идеолошким противницима „напретка“. Посебно су се Срби унутар Србије доживљавали као опасни реакционари и начело „назадњаштва“, што је стереотип који српске елите гаје и данас према српском сељаку – кулаку, а што се види у културолошком поспрдно-презривом приказивању „сељобера“.

После преузимања власти, комунисти су прво уништили свог највећег непријатеља – „великосрпску буржоазију“ тј. српске националне елите, замењујући их малосрпском буржоазијом, тј. са собом, постајући тиме српска елита (али не и национална). Комунизам, као тоталитарна левичарска идеологија, је преузимао комплетно друштво (не само политичку моћ), убацујући своје кадрове и идеолошке истомисљенике у све нивое друштва, са којих су могли да врше индоктринацију. Са обзиром да су Срби (посебно у Србији) сматрани за опасне реакционаре, управо се у Србији вршила најјача индоктринација и идеолошки притисак на народ. Са друге стране су економски кажњавање читаве области у унутрашњости Србије, што нису биле на „правој страни“ током рата.

Новопостављене српске елите су углавном биле састављене од великог броја Срба који углавном нису били пореклом из саме Србије, знатно одрођених Срба из Црне Горе, код којих је идеолошки подстицана одбојна, па и расистичка свест према Србима из Србије, све до других националности бивше СФРЈ (нарочито Хрвата). Те групе су сматране идеолошки поузданијим за контролу Срба и лојалност новој левичарској југословенској идеологији. У име те идеологије, „малосрпска буржоазија“ је имала задатак да зауздава Србију у сваком погледу и да је своди на најмању меру, владајући као одабрани слој над масама „назадњака“, „кулака“ и „геџована“. За ту оданост владајућој левичарској идеологији и „малосрпској политици“, оне су добијале знатну материјалну корист и друштвени успех. Наравно, многи припадници тих елита нису ни били свесни свог суштински непријатељског става према народу којим доминирају, па се у великом броју случајева то њихово понашање испољавало као систематска неодговорност, неспособност и немар. Циљ „малосрпске буржоазије“ је обрнуто пропорционалан од „великосрпске“, она систематски одржава српски народ у подчињеном положају, у положају инфериорности, спутаности, сумње, беде, самопрезира, и трује га, по могућству- заувек.

Та револуционарно-традиционална и национално-религиозна психа просечног Србина је била у противречности са револуционарно-антитрадиционалном и интернационалистичко-богоборачком идеологијом комуниста. Сучељавање комуниста са том чињеницом, одбијањем прихватања од стране Срба у Србији као и отвореним непријатељством српских елита у доба краљевине, је створило код комуниста свест о Србима и српској националној свести и традицији као идеолошким противницима „напретка“.

Упркос томе, у комунизму је увек постојала струја која је била знатно толерантија, па и

наклоњена према националним наслеђу сопственог народа. Проблем у Срба је био што је она друга, антинационална била већину времена најдоминантнија, и што је увек радила на денунцирању ове прве, наравно у случају Срба. Такође, то што је једна струја међу том српском елитом била толерантна према националном наслеђу и духу, не значи да јој је заиста било истински стало до свега тога, а што је битно. То се видело на примеру српских комуниста у доба Тита, као и на Милошевићевој политици и њеним грешкама на унутрашњем и спољном плану. Сам народ је врло често мислио да је та популистичка толеранција према националном исто што и подршка, што се испоставило као кобна забуна. Српске елите одликује особина, за разлику од других балканских комуниста, што су се формирали у идеолошкој оданости наднационалној држави, и у свести о сопственом народу као нечем „назадном“, лошем и спутавајућем према таквој творевини.

После пада Милошевића, на кормило српске државе су се вратиле старе антинационалне елите, поново преузимајући политичку моћ, сада под маском нових интернационалних пројеката попут ЕУ, али и даље гајећи велику носталгију према СФРЈ, када су уживали у привилегијама и моћи, и када су њихови преци се успели на позицију моћи на којој њихови потомци и данас стоје. Да се ту ради о потпуном континуитету левичарских и непријатељских елита од 1944. до данас, може се видети како по континуитету понашања, по југословенству (иако Југославије више нема), по систематски погрешним одлукама по српске интересе, тако и по отвореном левичарству. У суштини, оно што се смењивало на нашој сцени су биле две верзије истог левичарског покрета, а у највећем броју случајева имамо исте људе који континуирано држе моћ, мењајући идеолошку форму, а задржавајући њену суштину.

Ми дакле, у Србији имамо домаће елите које имају заједничко противсрпско порекло и две верзије: прву која је антинационална и која дела у том правцу, иако често крије ту своју природу; и другу толерантну према исказивању националног духа, иако јој до њега није истински стало, што се види и из њеног практичног делања. Јасно је да са таквим владајућим елитама ми не само да немамо будућност, него нам те елите и отворено раде о глави (активно или пасивно). Шта очекивати од потомака људи који су дошли на владајуће положаје кроз затирање „великосрпске буржоазије“, и кроз непријатељство према „српском кулаку“, а коју чине у знатној мери људи који се и не сматрају Србима? Све док је на власти малосрпска буржоазија, Србија ће бити све мања, пониженија и слабија, а нама скоро сигурно неће бити боље јер смо управо ми објект њеног непријатељства.

Закључак

У овом тексту реч „елита“ или „елите“ служи да означи владајући или доминантни слој у једном друштву, а не најбоље и најспособније припаднике неког народа или друштва, како већина људи схвата ту реч.

За кризу у нашем друштву могу, као констатацију да поновим изреку – „Од главе риба смрди“. Ни једно друштво у окружењу нема елите које толико раде против интереса своје земље као ове наше. Њихова неспособност је далеко од случајности, она је систематска и намерна, а зашто је тако види се из претходног поглавља. У нашем друштву нема утицајних структура којима је уопште стало до бољитка овог друштва, а велик број њих такође према том друштву гаји отворену нетрпељивост. Оне су још од свог доласка на власт идеолошки истрениране да свесно (или несвесно) раде на штету Србије, као матице српског народа. Слабећи ту матицу, они слабе и положај српског народа до стања потпуне немоћи и покорности, тиме сламајући том народу вољу за животом. Те елите су подложне, по историјској комунистичко-југословенској инерцији, мултинационалним месијанским идеолошким конструктима, попут СФРЈ или ЕУ, према којима гаје фанатичну оданост. У њиховим главама ЕУ или САД су идеолошки еквивалент љубљене им СФРЈ, тако да су нови ауторитети за њих само замена за стари, док стари противник – „српски национализам и конзервативизам“ остаје за њих главна препрека доминацији тих структура којима свесно или несвесно служе. За такво понашање, овдашње елите добијају знатну моралну и материјалну помоћ споља, што им даје велику снагу и убеђеност у своју „мисију“.

Да ствари буду још јасније о природи наших елита, садашња држава Србија није настала као производ њихове жеље да створе ову државу, већ као крајњи резултат отцепљивања преосталих чланица заједничке државе. Садашња држава је резултат пасивног прихватања резултата тог распада, не активне жеље за стварањем Србије као самосвојног ентитета. Садашња држава Србија је, дакле, отпадак Југославије а њене елите представљају отпадак југословенских (не српских) елита. Као што су интереси Србије и Срба у СФРЈ били на последњем месту, тако су и интереси већинског српског народа на последњем месту у отпатку Југославије, и у њој свака мањина има приоритет у односу на већину. Пошто је у Србији била најјача индоктринација, стога српске елите настављају стару СФРЈ политику по условном рефлексу, иако ње више нема. Та политика се може препознати на свим нивоима, преко политике, економије, културе, тако и по континуитету коришћења два писма за исти званични језик.

За кризу у нашем друштву могу, као констатацију да поновим изреку – „Од главе риба смрди“. Ни једно друштво у окружењу нема елите које толико раде против интереса своје земље као ове наше. Њихова неспособност је далеко од случајности, она је систематска и намерна, а зашто је тако види се из претходног поглавља. У нашем

друштву нема утицајних структура којима је уопште стало до бољитка овог друштва, а велик број њих такође према том друштву гаји отворену нетрпељивост.

Ове елите нису производ спонтаног истицања најбољих и најквалитетнијих људи из једног народа, већ су резултат насиља, отимачине, наметања и калемљења од стране организоване и агресивне идеолошке групе. Те елите на врху не одржава њихов таленат и квалитети, већ насилно наметање, трибализам, непотизам и везе, што указује на њихову паразитску улогу. Оне постоје да би задавиле у колевци сваки покушај преузимања утицаја од стране истински квалитетних и способних људи посвећених бољитку овог друштва. Оне по инерцији настављају мото својих биолошких или идеолошких предака: „Слаба Србија – јака Југославија“. Свако ко жели да постане члан те елите, мора да преузме њене вредности. Било би велика илузија очекивати од таквих елита да чине било шта добро за нас, јер оне постоје да би радиле на нашу штету. Што је народ мање изложен корозивном утицају те елите, то више задржава правих квалитета. Не само да између ове елите и народа не стоји једнакост, већ су они смртни непријатељи.